

EEN TURNERSNIJTAND

C. GYSEL

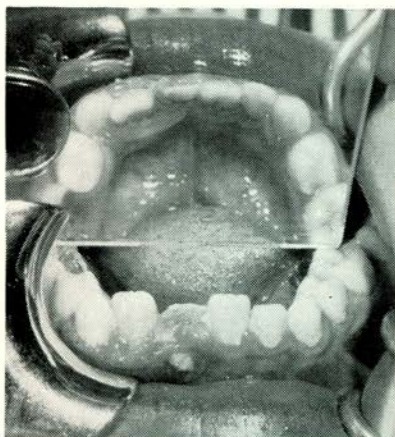
In 1885 vestigt Busch voor het eerst de aandacht op de min of meer uitgebreide unilaterale glazuurletsels van premolaren, die Wellauer in hetzelfde jaar nog toeschrijft aan invloeden van ontstekingsverschijnselen van de melkmolaren. Deze anomalie geraakte – zoals wel eens meer gebeurt – toen stilaan in het vergeetboek, tot in 1912 Turner er opnieuw aandacht voor vroeg: deze keer voor een etterende ontsteking bij een 1e en 2e ondersnijtand van het melkgebit, met gevolgen voor de onderliggende blijvende snijtand en hoektand (en niet voor de premolaren, zoals men in sommige handboeken, bij Thoma bv., kan lezen). Spoedig daarop volgden experimentele navorsingen om de etiologie te bevestigen, onder meer van Unglaube en Santoné. Histologisch kon men de verschijnselen ook bestuderen aan tandkiemen die bij toeval met de extractie van melktanden meekwamen (Morgenthau, Euler).

De zogenaamde Turnertanden dragen deze naam dus eigenlijk ten onrechte: 1e omdat zij reeds vroeger door Busch en Wellauer werden beschreven en verklaard en 2e omdat zij meestal vóórkomen bij onderpremolaren (Thoma, Taatz, Colyer, Stones, Rebel, Heuser, Meyer, Gräff). Volgens Euler komen ze bij de bovenpremolaren, evenals bij de snijtand, 100 maal minder voor dan bij de onderpremolaren.

Turnersnijtanden zijn zeldzaam (als men ze tenminste niet verwart, zoals dikwijls gebeurt, met de verkleuringen met of zonder substantieverlies, die te wijten zijn aan een rechtstreeks trauma van de tandkiem door een in het bot gestoten melktand). Enkele gevallen voor de bovensnijtanden werden beschreven door Harndt, Heuser en Kerr. Ook Merle-Béral heeft onlangs, op het congres van de Société Française d'Orthopédie Dento-faciale te Baden-Baden, een geval getoond waar de bovenste linker centrale en laterale snijtanden o.i. de typische kenmerken vertonen van de Turner-snijtand.

Voor de ondersnijtand, strikt genomen dus de „echte” Turnertand, is de anomalie nog zeldzamer. Het geval dat wij hier beschrijven is dan ook vermeldenswaard (afb. 1).

Het betreft een jongen, geboren op 19-8-'56, die ons raadpleegde op 12-3-'64. De bovenste blijvende snijtanden waren nog niet doorgebroken, wel de onderste, waarvan I_1 id een eigenaardig aspect toonde: het vestibulaire vlak was bijna geheel door het tandvles bedekt; aan de hals van de tand stak een bruin verhard deeltje uit, dat aan tandbeen deed denken. Een röntgenfoto gaf het beeld van een totaal misvormde kroon met aan

Afb. 1. Turnersnijtand in de onderkaak. Geen glazuur op het vestibulaire vlak. Bruin verhard tandbeen. Knik in het cervicale gedeelte. Fractuur kort na de doorbraak.

de mesiale zijde een sterke instulping. Bij verwijdering van het tandvlees bleek dat op het vestibulaire vlak het glazuur bijna geheel was verdwenen. Uit de anamnese kwam vast te staan dat de jongen op zeer jeugdige leeftijd aan een groot abces had geleden ter plaatse van de melksnijtanden, waarschijnlijk na pulpanecrose van één dezer tanden ten gevolge van een onopgemerkt licht trauma. Enige tijd later is de kroon zoals te verwachten was, afgebroken.

Klaarblijkelijk beantwoordt dit geval niet aan Euler's bemerkingen aangaande de Turnersnijtanden vermits het hier gaat om slechts één tand waarvan de letsels zich niet tot het vestibulaire vlak beperken maar deze van de zwaar getroffen Turnerpremolaren evenaren.

Samenvatting:

Historisch overzicht van de Turnertanden. Deze werden reeds in 1885 door Busch beschreven. Het vermelde geval betreft een ondersnijtand.

Résumé:

Historique de la dent dite de Turner. En réalité Busch en a donné une description déjà en 1885. L'auteur décrit un cas où une incisive inférieure est atteinte de cette anomalie. Les incisives sont rarement frappées; il s'agit généralement de secondes prémolaires inférieures. L'anomalie se caractérise par une perte plus ou moins prononcée de tissu adamantin. Dans les cas graves la dentine est également atteinte, la couronne se réduisant à un moignon informe.

Literatuur:

1. *Bauer, W.* (1928): Mechanisch erzeugte Entwicklungsstörungen des Zahnkeimes. Deutsche Monatschrift für Zahnh. 46: 737.
2. *Bauer, W.* (1932): Ueber apicale Milchzahnparadentitis und ihre Folgen für den Ersatzzahnkeim. Ztschr. Stomatol. 30: 731.
3. *Bauer, W.* (1946): Effect of periapical processes of deciduous teeth on the buds of permanent teeth. Am. J. Orth. and Oral Surg. 1952: 232.
4. *Bauer, W.* (1935): Ueber die Entstehung der sogenannten Turnierzähne. Ztschr. Stomatol. 33: 1089.
5. *Brabant, H., Klees, L., Werelds, R.* (1958): Anomalies, mutilations et tumeurs des dents humaines. Paris, Prélat.
6. *Busch* (1883): Deutsche Monatschrift für Zahnheilkunde, pag. 113.
7. *Colyer, J., Sprawson, E.* (1953): Dental surgery and pathology. London, Butterworth, pag. 47.
8. *Euler, H.* (1939): Die Anomalien, Fehlbildungen und Verstümmelungen der menschlichen Zähne. München.
9. *Gräff, S.* (1961): Pathologische Anatomie der Zahnheilkunde. Stuttgart.
10. *Gysel, C.* (1967): Anomalies dentaires. Encyclopédie médico-chirurgicale, feuillets 22015 B 10. Paris.
11. *Harndt, E.* (1950): Neue Forschungsergebnisse als Grundlagen zur Milchzahnbehandlung. Jugendzahnphlege. Zahn- Mund- und Kieferheilkunde in Vorträgen. Heft 2. München.
12. *Heuser, H.* (1963): Klinik der Zahn- Mund- und Kieferkrankheiten. Leipzig.
13. *Kerr, Ash, Millard* (1959): Oral diagnosis. St. Louis, pag. 219.
14. *Merle-Béral* (1967): Communication au Congrès de Baden-Baden de la S.F.O.D.F. L'Orthodontie Française.
15. *Meyer, W.* (1954): Pathologie der Zähne und des Gebisses. Die Zahn- Mund- und Kieferheilkunde. Band I, München.
16. *Morningstar, C. H.* (1937): Effects of infection of the deciduous molar on the permanent tooth germ. J.A.D.A., 21: 786.
17. *Rebel, H.* (1954): Grundlagen und Probleme der klinischen Zahnheilkunde. München.
18. *Santoné, P.* (1937): Ueber die Folgen von umschriebenen, traumatischen Verletzungen in Geweben der Zahnanlage. Deutsche Zahn- Mund- und Kieferheilkunde 4: 323, 602.
19. *Stones, H.* (1962): Oral and dental diseases. Edinburgh.
20. *Unglaube*: aangehaald door Euler.
21. *Taatz, H. et al.* (1963): Pathologische Untersuchungen an Turner Zähnen. D.Z.Z. 18: 293.
22. *Thoma, Goldman* (1960): Oral pathology. St. Louis.
23. *Turner, J. G.* (1912): Two cases of hypoplasia of enamel. Brit. J. Dent. Sc. 55: 227.
24. *Wellauer* (1885): Deutsche Monatschr. Zahnh., pag. 292.

Le Grell Lei 14,
Antwerpen.